

I. UVOD

1. Viši oblici privredne saradnje sa inostranstvom prema jugoslovenskim propisima

- 1.1. U našoj poslovnoj praksi često je u upotrebi termin »viši oblici privredne saradnje sa inostranstvom«, a da pri tome nije sasvim jasno koje vrste poslova sa inostranstvom taj termin obuhvata.

Često se kao sinonimi upotrebljavaju i izrazi: tehno — ekonomska saradnja sa inostranstvom; proizvodno — komercijalna i finansijska saradnja; poslovno — tehnička saradnja; industrijska kooperacija i dr., koji u suštini bliže određuju prirodu ovih poslova sa inostranstvom.

Nedoumice izaziva i činjenica da se termin viši oblici privredne saradnje sa inostranstvom ne upotrebljava u našoj zakonodavno — pravnoj regulativi, niti u međunarodnoj poslovnoj praksi.

Termin viši oblici privredne saradnje sa inostranstvom ipak je najbliži po svojoj suštini izrazu koji je široko odomaćen u međunarodnoj poslovnoj praksi — Longterme Economic Cooperation — i koji obuhvata sve oblike dugoročne privredne saradnje između privrednih subjekata.

Prema tome, viši oblici privredne saradnje sa inostranstvom obuhvataju sve oblike privredne saradnje između domaćih organizacija udruženog rada i stranih partnera, izuzev poslova čistog izvoza odnosno poslova čistog uvoza roba i usluga.

Po pravilu radi se o dugoročnim poslovima, mada neki oblici saradnje mogu imati karakter ad hoc poslova.

- 1.2. Jugoslovenska regulativa u oblasti privredne saradnje sa inostranstvom pruža domaćim organizacijama udruženog rada široke mogućnosti za uspostavljanje saradnje po osnovu raznovrsnih oblika, koji su poznati i u međunarodnoj poslovnoj praksi.

Tu spadaju poslovi:

- pribavljanja materijalnog prava na tehnologiju (transfer inostrane tehnologije), koje obuhvata: pribavljanje prava na znanje i iskustvo (know — how); prava na tvorevine (patenti, modeli, žigovi i druga prava industrijske svojine, kao i prava na proizvodno — tehničku dokumentaciju;

- ustupanje materijalnog prava na tehnologiju (transfer domaće tehnologije);

- dugoročna poslovno — tehnička saradnja, koja u praksi može imati razne vidove: subliferantski odnosi na bazi slobodnih kapaciteta, dorada i oplemenjivanje, saradnja na bazi »lhon« poslova, saradnja na bazi »lizing« poslova i td.;